

BLAHOVA VOLEBNÁ KAMPAŇ

V žiadnej celoplošnej televízií ho nechcú, on sa však vytrvalo ponúka. Dohodnú sa s niekým iným, ale nakoniec aj tak príde on. Hovorí o cenzúre liberálnych médií, ale vyzerá to skôr ako cielená predvolebná kampaň. Pozrel som sa na to, ako sa Ľubošovi Blahovi darí na Facebooku a iných sociálnych sieťach.

Najpopulárnejší politik na Facebooku

Ľuboš Blaha patril medzi najviditeľnejších a najpopulárnejších politikov na Facebooku. Svoj verejný profil si založil v roku 2018 a postupne sa vypracoval na kráľa slovenského Facebooku, teda najmä v šírení kontroverzného obsahu. Vďaka tomu získaval niekoľko násobne väčší počet interakcií ako iní politici a vo facebookovej popularite porážal aj Slobodný vysielateľ či Hlavné správy.

Táto popularita mu zrejme [pomohla](#) aj k zisku preferenčných hlasov v roku 2020, keď bol v rámci strany SMER-SD najlepším skokanom (dokázal sa posunúť z 11. na 6. miesto, pričom získal až 60, 263 preferenčných hlasov - na Facebooku ho v tom čase sledovalo približne toľko ľudí). Okruh jeho sledovateľov (followerov) rástol aj po voľbách, najmä vďaka šíreniu nepravdivých tvrdení na adresu rôznych oponentov, či už to boli novinári alebo politici. Neustálym terčom jeho kritiky bola najmä prezidentka, čo vyústilo až do situácie, keď mu súd približne pred rokom zakázal ohovárať prezidentku na svojom Facebooku.

Balkánska mäsiarka a zrušený účet

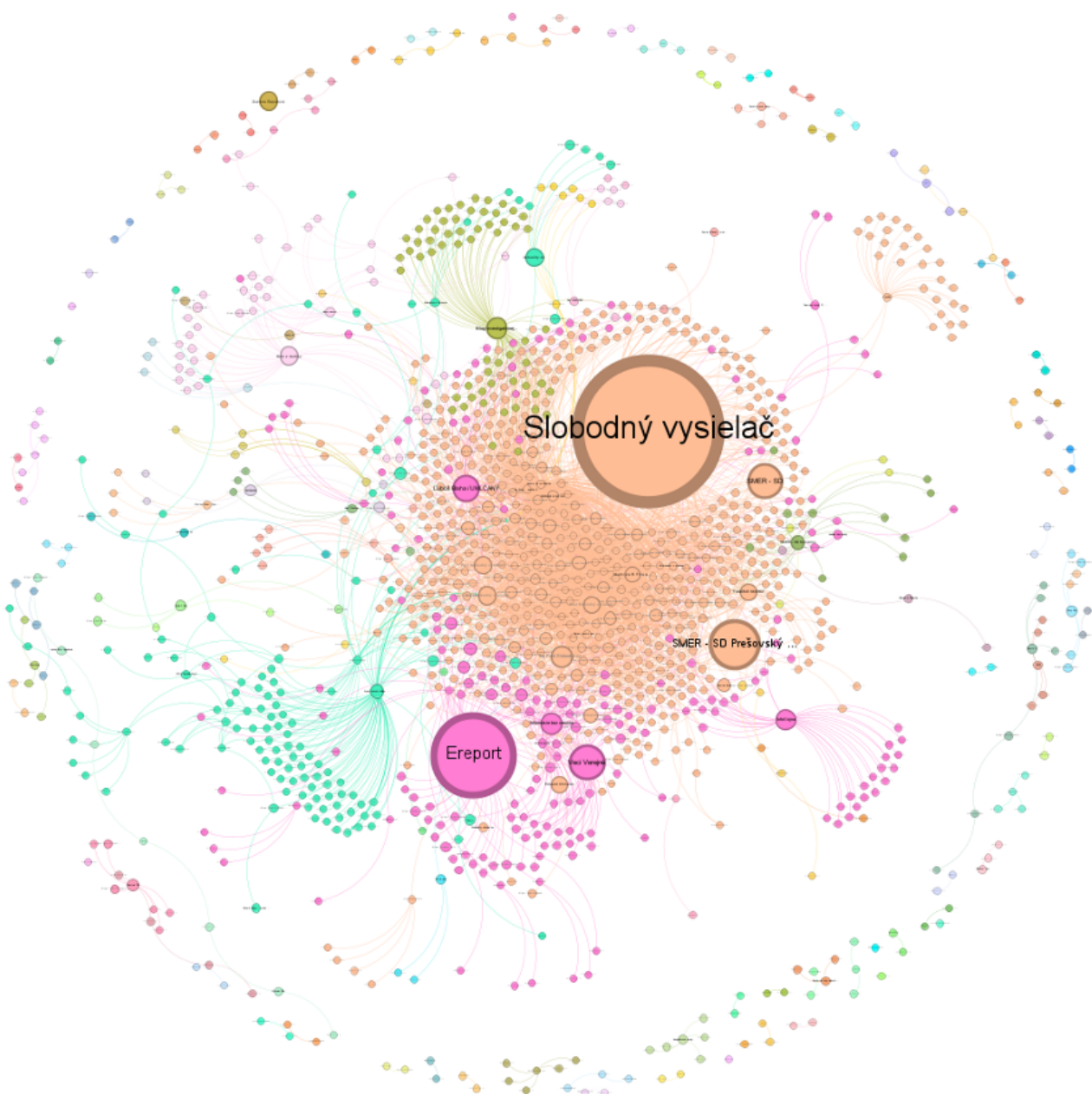
Približne o tri mesiace neskôr, keď mal Blaha na svojom účte okolo 175 tisíc sledovateľov, mu ho Facebook (Meta) zrušil s odôvodnením, že "stránka bola odstránená pre opakované porušovanie pravidiel týkajúcich sa nenávistných prejavov, šikanovania a obťažovania, podnecovania k násiliu a šírenia dezinformácií o Covide-19." Facebook dlho prehliadal Blahove príspevky, v ktorých pravidelne útočil na svojich oponentov. V novembri 2021 Facebook odstránil Blahovo video proti očkovaniu (Blaha v ňom tvrdil, že vakcíny na Covid-19 zabili pacientov a obviňoval očkovaných z tretej vlny koronavírusu). Po predchádzajúcom jednodňovom zákaze zverejňovania postov prišiel apríl 2022, keď mu bol udelený 30-dňový ban za šírenie nenávisti, keďže zosnulú americkú diplomatku Madeleine Albrightovú označil za "balkánsku mäsiarku" (čím narážal na bombardovanie Juhoslávie v roku 1999). Rozhodnutie odstrániť Blahovu stránku za to, že opakovane ignoroval výzvy platformy, aby nezverejňoval obsah, ktorý nie je v súlade s pravidlami Facebooku, prišlo takmer mesiac po tom, ako niekoľko členov amerického Kongresu napísalo Markovi Zuckerbergovi list, v ktorom kritizovali Facebook za to, že nerieši nebezpečné šírenie dezinformácií na svojich platformách na Slovensku.

Náhrada za odstránenú stránku

Blaha nasledoval príklad iných, ktorým vypli účty na Facebooku či Twitteri a presťahoval sa na Telegram, ktorý však u nás nie je tak populárny ako Facebook. Momentálne má na Telegrame niečo viac ako 33 tisíc podpísaných sledovateľov, čo je približne päť krát menej v porovnaní s jeho bývalým účtom na Facebooku. Okrem toho sa Blahove videá pravidelne objavujú platforme YouTube, kde sú okrem iných účtov umiestňované na účte strany SMER-SD (viac ako 66 tisíc sledovateľov).

Vzhľadom na niekdajší výtlak Blahu na Facebooku ma zaujímalo, či a ako sa pokúsi on a strana SMER-SD nahradiť tento výpadok, keďže na lovenie radikálnejších a antisystémových voličov je Facebook stále tou najlepšou možnosťou. V rámci Facebooku som sa pozrel na účty, kde sa Blaha spomína a či v kontexte vygenerovaných interakcií dokážu nahradiť výpadok jeho vlastného účtu. Toto porovnanie som robil tak, že som si zvolil rovnakú periódu deviatich mesiacov pred a po zrušení jeho účtu. Deväť mesiacov pred zrušením účtu (od 25.9.2021 do 13.6.2022) sa pri zadaní kľúčového slova Ľuboš Blaha do *CrowdTangla* ukázalo číslo 12,260 postov, kde sa spomínalo jeho meno, ktoré vygenerovali spolu 1,232.479 interakcií. Rovnaká perióda (od 14. júna do 3. marca 2023) indikuje 6,041 postov (teda o polovicu menej) a 1,010.169 interakcií (o 222,310 menej).

Pomocou sieťovej analýzy a voľne prístupného nástroja Gephi som ďalej zisťoval, ktorí aktéri (verejné skupiny, stránky alebo overené profily) spomínajú kľúčové slovo Ľuboš Blaha a zároveň generujú najviac interakcií.



Zdroj: *CrowdTangle*, *Gephi*, *M.Kužel*

Graf: Sieťová mapa sledujúca výskyt a šírenie kľúčového slova "Ľuboš Blaha" na slovenských FB skupinách/FB stránkach/FB overených profiloch (14.6.2022 - 2.3 2023). Veľkosť bubliny ilustruje počet interakcií pre všetky príspevky (posty), v ktorých bolo na danej skupine/stránke/overenom profile použité kľúčové slovo. Bubliny 'top post', 'post' predstavujú najvirálnejšie príspevky (text, link, foto, video), ktoré boli od aktérov zdieľané ďalej. Veľkosť týchto bublín zodpovedá súčtu interakcií, ktoré tento príspevok získal u každého z aktérov, ktorí ho uverejnili.

Z mapy možno vidieť, že za sledované obdobie zohrávali principiálnu úlohu pri šírení informácii o Ľubošovi Blahovi na Facebooku Slobodný vysielateľ (250,724 interakcií), Ereport (137,391 interakcií), SMER-SD Prešovský kraj (75,771 interakcií), Veci verejné (50,216 interakcií), SMER-SD (49,287 interakcií), Ľuboš Blaha/UMLČANÝ (35,192 interakcií), Blog investigatívnej žurnalistiky (25,360 interakcií), Informácie bez cenzúry (25,056 interakcií), a Infovojna (22,995 interakcií). Farbu bublín vygeneroval nástroj Gephi automaticky na základe funkcie modularity (podobnosti medzi sledovanými aktérmi). To znamená, že ak mapa ukazuje bubliny rovnakej farby, tie medzi sebou zdieľali rovnaký obsah (či už ide o text, link, foto alebo video). Z mapy je možné vidieť prepojenosť najmä medzi Slobodným vysielateľom, SMERom-SD Prešovský kraj a SMERom-SD (béžová), ďalej medzi Ereportom (ružová), Vecami verejnými (ružová), a Informáciami bez cenzúry (ružová), alebo Ľuboš Blaha/UMLČANÝ (ružová).



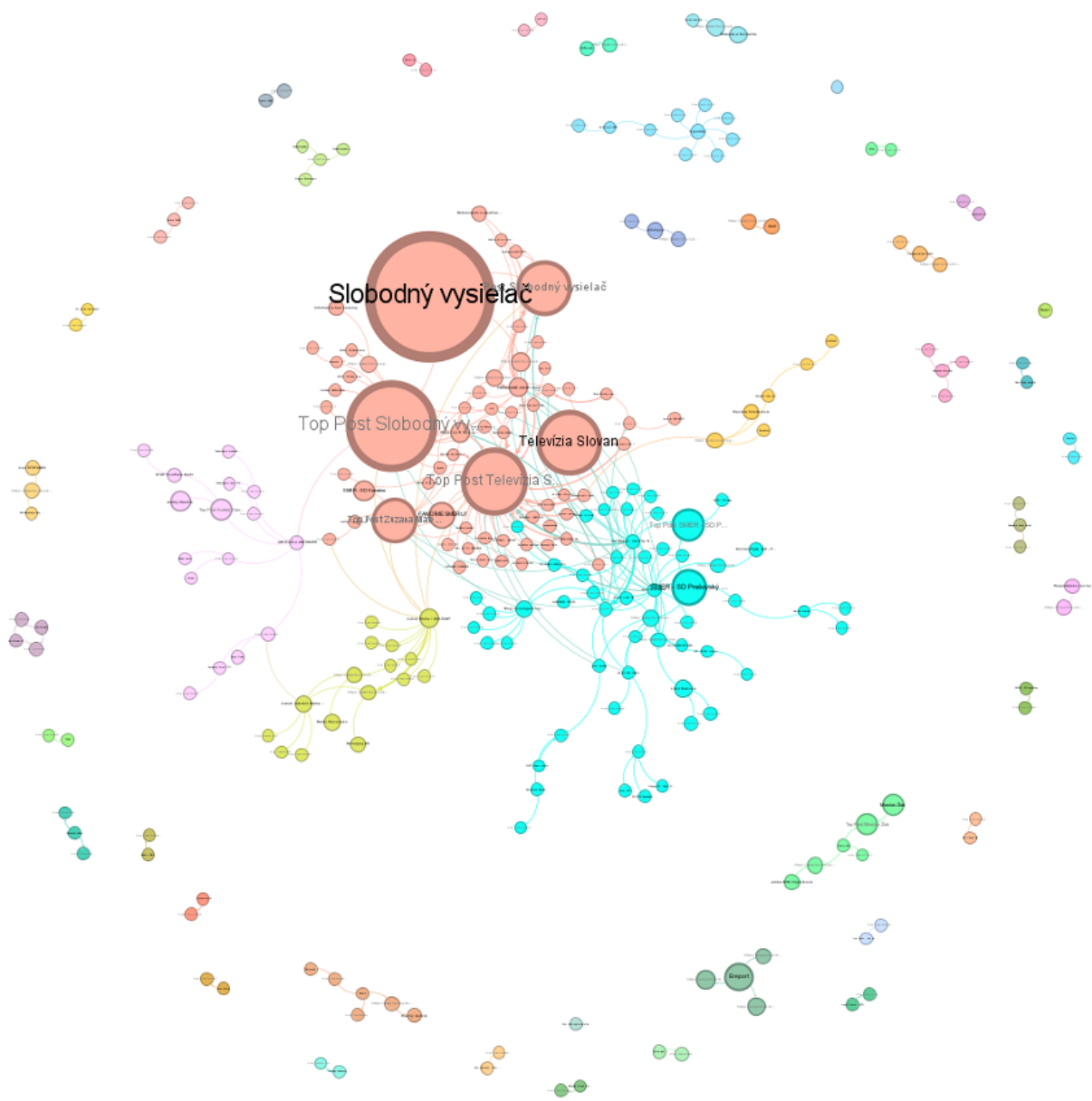
Ľuboš Blaha: „V Prešove sa mi dostali do rúk závažné dokumenty, ktoré dokazujú, že generál Milan Lučanský sa nezabil sám - som presvedčený,...

Zdroj: Facebook

Top postom, ktorý mal v sledovanom období (14.6.2022 - 2.3 2023) najviac interakcií, bolo video uverejnené na Slobodnom vysielateľovi dňa 9.9. 2022, v ktorom L. Blaha konšpiruje o smrti generála Milana Lučanského *Ľuboš Blaha: „V Prešove sa mi dostali do rúk závažné dokumenty, ktoré dokazujú, že generál Milan Lučanský sa nezabil sám - som presvedčený, podobne ako väčšina Slovákov, že to bola vražda. Len si to vypočujte, priatelia, ako klamú a manipulujú. Príde vám z nich zle... Musíme vyvinúť silný verejný tlak, aby to nezamietli pod koberec. Prosím, šírte, kde sa dá.*

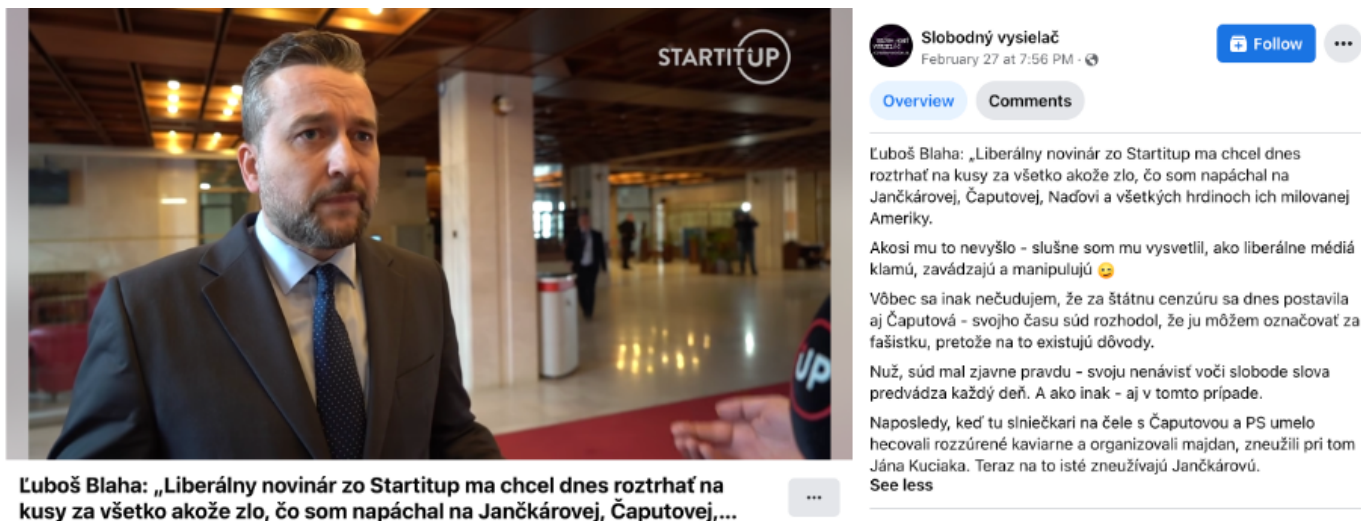
Pravda zvíťazí!" Toto video malo okolo 240 tisíc videní (views!) a 25,056 interakcii. Druhý najvirálnejší post bolo video taktiež uverejnené na Slobodnom vysielacom s textom „To, čo prezidentka Čaputová natárala o auguste 1968, si zaslúži tvrdú odpoveď - zase ukázala, aká je nevzdelená a aká je plná nenávisti. Nech sa páči, priatelia, Čaputovej od srdca“ (video malo okolo 183 tisíc videní a 20,720 interakcií). Z týchto zistení vyplýva, že hoci má Ľuboš Blaha na Facebooku zrušený účet, vďaka iným aktérom sa mu stále veľmi úspešne darí šíriť svoje posty (predovšetkým vo forme videí).

Pre potvrdenie alebo vyvrátenie tohto zistenia som urobil ešte jeden pokus. Pozrel som sa na to, kde a ako bol Blaha prezentovaný na Facebooku počas nedávnej kauzy sobotných dialógov na RTVS. Blahov bývalý stranícky kolega a dnes predseda HLASu-SD sa domnieva, že strana SMER-SD to mala vopred pripravené, keď namiesto poslanca Mariána Kéryho poslala do diskusnej relácie Sobotné dialógy verejnoprávnej televízie RTVS Ľuboša Blahu. Počas Blahových pokusov dostať sa do relácie ho celý čas filmovali a video bolo potom publikované na youtubovom účte strany SMER-SD, kde malo cez 53 tisíc videní. Rovnako bola filmovaná aj mimoriadna tlačová konferencia SMERu-SD z pred budovy rozhlasu (aj za prítomnosti Roberta Fica a ďalších členov strany), ktorú na stránickom účte YouTube videlo okolo 87 tisíc ľudí.



Zdroj: *CrowdTangle, Gephi, M.Kužel*

Sieťová analýza Facebooku za obdobie od 24.2.do 3.3.2023 s rovnakým kľúčovým slovom (Ľuboš Blaha) kopíruje predchádzajúce zistenia s tým, že opätovne má najdôležitejšiu úlohu pri šírení informácii o Ľubošovi Blahovi Slobodný vysielateľ (17,143 interakcií). Je zaujímavé, že top post publikovaný v tomto období bolo interview s Ľubošom Blahom pre Startitup, ktoré bolo následne zverejnené na facebookovom účte Slobodného vysielateľa (video malo viac ako 135 tisíc videní).

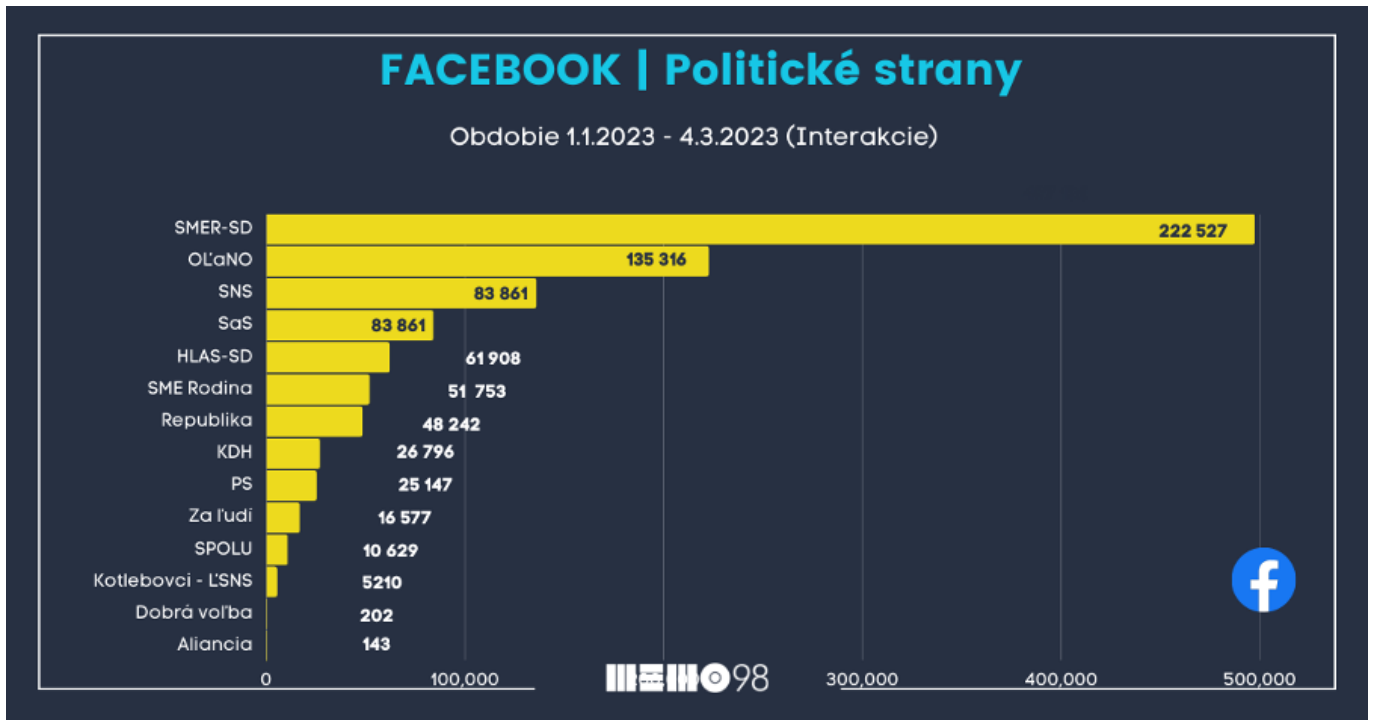


Zdroj: Facebook

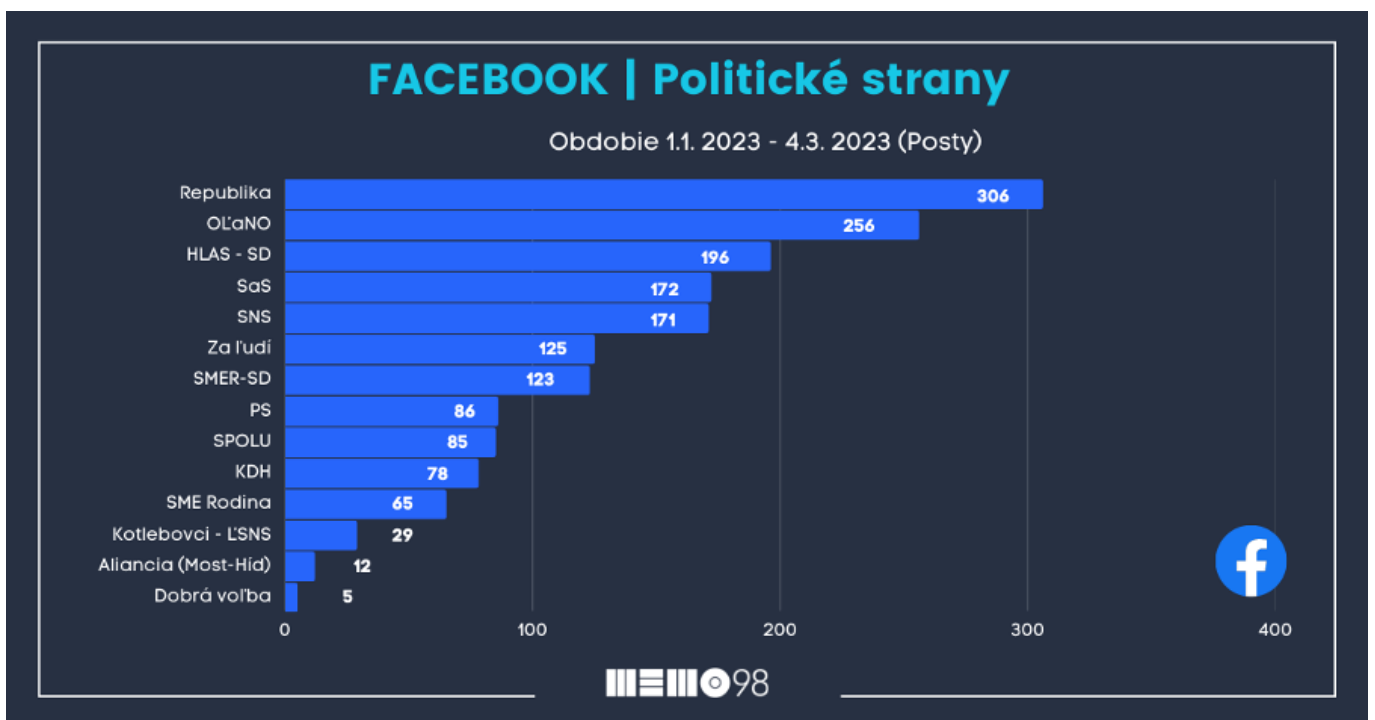
Dôležitým aktérom šírenia informácií o Ľubošovi Blahovi bola v tomto období taktiež Televízia Slovan, ktorá s ním urobila hodinu a pol dlhé interview publikované dňa 1.3.2023 na facebookovom účte danej televízie. Medzi ďalších významných aktérov, ktorí širili informácie o Blahovi, boli stránky SMER-SD Prešovský kraj (modrá farba), Ereport, či Fandíme SMERU! (béžova farba).

Je Blahova volebná kampaň bláhová?

Zo zistení vyplýva, že hoci nie je jednoduché nahradiť zrušený účet, na Facebooku je dostatok ďalších aktérov, ktorí sa podieľajú na šírení Blahových postov, najmä videí. Tieto sa potom šíria aj cez iné sociálne siete, ale v kontexte volieb bude asi stále dôležitý najmä Facebook. Vzhľadom na fakt, že na tejto platforme sa dlhodobo najlepšie darí obsahu, ktorý je dostatočne kontroverzný a vyvoláva emócie, politici ako Blaha budú vo výhode. Je teda volebná kampaň Blahu bláhová? Zdá sa, že nie, keďže minimálne na Facebooku prináša svoje ovocie a strana SMER-SD vsadila práve na tento druh kampane. Pohľad na obdobie troch mesiacov od začiatku roka ukazuje, že SMER-SD ovláda slovenský Facebook čo sa týka počtu interakcii, ktoré dokázali vygenerovať k postom na svojom oficiálnom účte (mali ich viac ako 1,5 násobne viac ako druhé OĽaNO), pričom na to potrebovali o viac ako polovicu menej postov ako OĽaNO (v tomto smere je však potrebné spomenúť aj ďalších predstaviteľov strany SMER-SD, najmä Roberta Fica a tiež Erika Kalináka).



Zdroj: CrowdTangle, Canva



Zdroj: CrowdTangle, Canva

Metodika monitorovania sociálnych médií vznikla aj vďaka podpore Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (Slovak Aid).

